

Sodišče: Višje sodišče v Ljubljani

Oddelek: Gospodarski oddelek

ECLI: ECLI:SI:VSLJ:2020:I.CPG.622.2019

Evidenčna številka: VSL00037495

Datum odločbe: 26.08.2020

Senat, sodnik posameznik: Magda Teppey

Področje: CIVILNO PROCESNO PRAVO - OBLIGACIJSKO PRAVO

Institut: sporazum o prenehanju obveznosti - izpolnitev tretjemu - nadomestna izpolnitev - trditveno in dokazno breme - obrazložitev odločitve o pravnih stroških

Zveza: ZPP člen 212. OZ člen 280, 280/1, 283

Jedro

Trditveno in dokazno breme o prenehanju terjatve je skladno z določilom 212. člena ZPP na toženi stranki. Vsaka stranka mora namreč navesti dejstva in predlagati dokaze, na katere opira svoj zahtevek, ali s katerimi izpodbija navedbe in dokaze nasprotnika.

Ker blagajniški prejemki potrjujejo prejem vsote denarja, ki je na njih navedena, tožena stranka le z nasprotno izpovedjo njenega prokurista, da denarja ob izdaji blagajniških prejemkov ni prejel ter da je blagajniške prejemke podpisal in izdal, ker jih je zakoniti zastopnik tožeče stranke potreboval za pridobitev subvencije, ne prepriča pritožbenega sodišča v resničnost trditev o obstoju zatrjevanega dogovora. Tožena stranka namreč ni predložila nobenega dokaza, ki bi lahko potrdil obstoj zatrjevanega dogovora, čeprav je prokurist tožene stranke, ko je bil zaslišan, zatrjeval, da le-ti obstajajo.

Izrek

I. Pritožba se zavrne in se izpodbijana sodba potrdi.

II. Tožena stranka nosi sama svoje pritožbene stroške in je dolžna tožeči stranki v 15 dneh od prejema te sodbe povrniti njene stroške pritožbenega postopka v znesku 366,00 EUR z zakonskimi zamudnimi obrestmi od izteka paricijskega roka dalje do plačila.

Obrazložitev

1. Sodišče prve stopnje je z izpodbijano sodbo odločilo, da sklep o izvršbi Okrajnega sodišča v Ljubljani VL 133291/2016 z dne 20. 12. 2016 ostane v celoti v veljavi (I. točka izreka). Toženi stranki je naložilo plačilo pravnih stroškov tožeče stranke v višini 1.495,60 EUR (II. točka izreka). Presodilo je, da dolg tožeče stranke do tožene stranke obstaja ter da tožena stranka v zvezi s podanim ugovorom prenehanja terjatve ni zmoгла trditvenega bremena. Pojasnilo je, da tožena stranka ni zatrjevala vseh pravno odločilnih dejstev glede zatrjevane asignacije in niti glede okoliščin po prvem odstavku 280. člena Obligacijskega zakonika (v nadaljevanju: OZ).¹

2. Tožena stranka je proti sodbi pravočasno vložila pritožbo iz vseh pritožbenih razlogov, ki so navedeni v prvem odstavku 338. člena Zakona o pravdnem postopku (v nadaljevanju: ZPP).² Sodišču prve stopnje je očitala, da se ni opredelilo do njenih trditev o obstoju dogovora, da bo tožena stranka dolg poplačala z izdelavo fasade na stanovanjski hiši zakonitega zastopnika tožeče stranke. Predlagala je, da pritožbeno sodišče pritožbi ugodi in izpodbijano sodbo spremeni tako, da tožbeni zahtevek zavrne ter tožeči stranki naloži plačilo vseh stroškov postopka tožene stranke.

3. Tožeča stranka na pritožbo ni odgovorila.

4. Pritožba ni utemeljena.

5. Tožeča stranka je terjatev do tožene stranke v višini 10.380,00 EUR pridobila s cesijo. Tožena stranka je terjatev delno, v višini 2.526,69 EUR, poplačala. V tem postopku je tožeča stranka od tožene stranke vtoževala plačilo preostanka terjatve v višini 7.853,32 EUR.

6. Tožena stranka je obstoju terjatve nasprotovala. Trdila je, da je terjatev prenehala, ko je na podlagi dogovora sklenjenega med zakonitim zastopnikom tožeče stranke J. L. in prokuristom tožene stranke S. S. na hiši zakonitega zastopnika tožeče stranke na naslovu L. izdelala fasado. Tožeča stranka je navedenemu ugovoru nasprotovala. Trdila je, da takšnega dogovora ni sklenila. Zatrjevala je, da je zakoniti zastopnik tožeče stranke J. L. sam, kot fizična oseba, pri toženi stranki naročil izdelavo fasade in jo tudi plačal.

7. Trditveno in dokazno breme o prenehanju terjatve je skladno z določilom 212. člena ZPP na toženi stranki. Vsaka stranka mora namreč navesti dejstva in predlagati dokaze, na katere opira svoj zahtevek, ali s katerimi izpodbija navedbe in dokaze nasprotnika. Tožena stranka je v prvi pripravljalni vlogi trdila: "Tožena stranka ponovno pojasnjuje, da se je po tem, ko je tožeča stranka odkupila terjatev do tožene stranke, tožena stranka z zakonitim zastopnikom tožeče stranke J. L. dogovorila, da se bo terjatev tožeče stranke do tožene stranke poplačala na način, da bo tožena stranka na stanovanjski hiši zakonitega zastopnika tožeče stranke J. L. na naslovu L. izdelala fasado." Kot dokaz resničnosti navedenih trditev je predlagala zaslišanje priče S. S., ki naj bi dogovor sklenil, ter zaslišanje G. S.

8. Iz trditev tožene stranke izhaja, da sta se zakoniti zastopnik tožeče stranke J. L. in prokurist tožene stranke S. S. dogovorila, da bo terjatev tožeče stranke do tožene stranke prenehala, ko bo tožena stranka na hiši zakonitega zastopnika tožeče stranke izdelala fasado. Takšen dogovor je možen na podlagi določila 283. člena OZ (nadomestna izpolnitev) v zvezi z določilom prvega odstavka 280. člena OZ. Na podlagi določila prvega odstavka 280. člena OZ se namreč lahko obveznost izpolni tudi osebi, ki jo določa dogovor med upnikom in dolžnikom.³

9. Ker je bila dokazna ocena sodišča prve stopnje o obstoju s strani tožene stranke zatrjevanega dogovora pomanjkljiva, se je pritožbeno sodišče na seji senata 21. 5. 2020 upoštevajoč očitke tožene stranke o

nepopolni in zmotni ugotovitvi dejanskega stanja glede obstoja zatrjevanega dogovora, za popolno ugotovitev dejanskega stanja in zadostitev načela neposrednosti odločilo, da v tem primeru opravi pritožbeno obravnavo.

10. Senat pritožbenega sodišča je ob razpisu obravnave odločil tudi, da pooblastila, ki jih ima glede priprave in vodenja obravnave predsednik senata, preidejo na sodnico poročevalko (četrti odstavek 347. člena ZPP) ter da bo glede na to, da ne gre za zapleteno zadevo, o tej sodnica poročevalka tudi odločila (peti odstavek 347. člena ZPP).

11. Na pritožbeni obravnavi je pritožbeno sodišče v soglasju s pravnima strankama prebralo zapisnika o zaslišanju zakonitega zastopnika tožeče stranke J. L. in priče S. S. ter zaslišalo zakonitega zastopnika tožene stranke G. S. Zaradi smrti priče S. S., o kateri je bilo pritožbeno sodišče obveščeno šele na naroku, te priče ni bilo mogoče dodatno zaslišati.

12. Zakoniti zastopnik tožene stranke G. S. je v zvezi z zatrjevanim dogovorom povedal, da sam pri sklenitvi dogovora ni sodeloval. Pojasnil je, da je dogovor sklenil njegov oče, S. S., ter da je tožena stranka skladno z dogovorom na hiši zakonitega zastopnika tožeče stranke izdelala fasado. Pojasnil je tudi, da je blagajniške prejemke o prejemu gotovine podpisal oče, ker so bili z zakonitim zastopnikom tožeče stranke v prijateljskem odnosu in je bilo takšno ravnanje zanje takrat sprejemljivo.

13. Po tako izvedenem dokaznem postopku je pritožbeno sodišče zaključilo, da tožena stranka ni zmogla svojega dokaznega bremena o obstoju zatrjevanega dogovora na podlagi katerega bi terjatev tožeče stranke do tožene stranke z izdelavo fasade na hiši zakonitega zastopnika tožeče stranke prenehala.

14. Iz trditev tožene stranke izhaja, da sta dogovor, da se terjatev tožeče stranke do tožene stranke poplača z izdelavo fasade na hiši zakonitega zastopnika tožeče stranke na naslovu L., sklenila zakoniti zastopnik tožeče stranke J. L. in prokurist tožene stranke S. S. S. S. je zaslišan pred sodiščem prve stopnje izpovedal skladno s trditvami tožene stranke. Njegovo izpoved je potrdil tudi zakoniti zastopnik tožene stranke G. S. Zakoniti zastopnik tožeče stranke je sklenitev dogovora kot ga je zatrjevala tožena stranka zanikal. Izpovedal je, da je tožena stranka na njegovi hiši izdelala fasado na podlagi dogovora, ki ga je sklenil J. S. kot fizična oseba (torej ne v svojstvu zakonitega zastopnika tožeče stranke) ter da je J. L. kot fizična oseba za izdelavo fasade toženi stranki tudi plačal.

15. Izpoved zakonitega zastopnika tožeče stranke je skladna z listinskimi dokazi v spisu. Iz blagajniških prejemkov (priloga A3 in A4) izhaja, da je tožena stranka od J. L. (fizične osebe) prejela plačilo za izdelavo fasade v skupni višini 16.889,28 EUR.⁴ Da so bili navedeni blagajniški prejemki izdani v zvezi z izdelavo fasade na hiši zakonitega zastopnika tožeče stranke pritožbeno sodišče ne dvomi, saj sta to potrdila tako zakoniti zastopnik tožeče stranke kot tudi prokurist tožene stranke (glej list. št. 67 in 69). Glede na navedeno tako ni logično, da bi J. L. na eni strani kot fizična oseba plačal za izdelavo fasade, po drugi stranki pa bi se kot zakoniti zastopnik tožeče stranke dogovoril, da bo z izdelavo fasade na njegovi "privat" hiši poplačan dolg tožene stranke do tožeče stranke. S tem bi v bistvu tožena stranka dobila izdelavo fasade dvakrat plačano.

16. Ker blagajniški prejemki potrjujejo prejem vsote denarja, ki je na njih navedena, tožena stranka le z nasprotno izpovedjo njenega prokurista, da denarja ob izdaji blagajniških prejemkov ni prejel ter da je blagajniške prejemke podpisal in izdal, ker jih je J. L. potreboval za pridobitev subvencije, ne prepriča pritožbenega sodišča v resničnost trditev o obstoju zatrjevanega dogovora. Tožena stranka namreč ni predložila nobenega dokaza, ki bi lahko potrdil obstoj zatrjevanega dogovora, čeprav je prokurist tožene stranke, ko je bil zaslišan, zatrjeval, da le-ti obstajajo (glej list. št. 69 in 71).⁵ Ni namreč logično, da bi pravna

oseba ob pričakovani skrbnosti, ne glede na zatrjevane prijateljske odnose, izdala blagajniške prejemke, s katerimi je potrdila prejem gotovine, brez kakršnegakoli pisnega dokazila o navideznosti blagajniških prejemkov. Nelogično je tudi, da dokazov na katere se je sama sklicevala in bi ji lahko koristili, ne bi predložila. Ker zakoniti zastopnik tožene stranke pri sklenitvi dogovora in izdaji blagajniških prejemkov ni sodeloval, pritožbeno sodišče njegove izjave o navedenih dejstvih ne more šteti kot odločilne. Zakoniti zastopnik tožene stranke namreč o vsebini dogovora in dogajanju ob izdaji blagajniških prejemkov ve le tisto in toliko, kot je izvedel od očeta, S. S. Zato je normalno da sta njuni izpovedi povsem skladni.

17. Iz blagajniških prejemkov izhaja, da je J. L. S. S. gotovino izročil spomladi 2015. J. L. je bil v tem postopku pred sodiščem prve stopnje zaslišan 20. 2. 2019, torej slaba štiri leta po izročitvi denarja. Glede na navedeno je običajno, da se oseba podrobno glede izročitve denarja zaradi oddaljenosti dogodkov ne spomni. Zato tej okoliščini ob obstoju pisnih blagajniških prejemkov, ni mogoče pripisati bistvenega pomena.

18. Za odločitev v tem postopku ni pravno odločilna niti okoliščina, da je tožeča stranka od tožene stranke sodno zahtevala plačilo svoje terjatve šele 19. 12. 2016. Odločitev, ali in kdaj bo upnik od dolžnika (sodno) uveljavljal svojo terjatev, predstavlja poslovno odločitev upnika, ki je odvisna od okoliščin v sferi upnika. Samo dejstvo, da tožeča stranka od izdelave fasade pa do vložitve predloga za izvršbo od tožene stranke ni terjala plačila svoje terjatve, tako sama po sebi še ne pomeni, da je terjatev prenehala.

19. Glede na vse navedeno je pritožbeno sodišče presodilo, da je zaključek sodišča prve stopnje, da tožena stranka ni uspela dokazati obstoja zatrjevanega dogovora in je zato dolžna tožeči stranki plačati vtoževano terjatev s pripadki, materialno pravno pravilen.

20. Pritožbeni očitki, da odločitev o stroških ni zadostno obrazložena, ni utemeljen. Po ustaljeni sodni praksi⁶ in pravni teoriji za doseg standarda obrazloženosti odmere stroškov po višini ni treba izčrpno pojasnjevanje odločitve o vsaki stroškovni postavki. Zadostuje, da je odmera na pregleden način, ki omogoča njen preizkus na pritožbeni stopnji, opravljena že na stroškovniku ali drugi listini, ki je sestavni del sodnega spisa.⁷

21. Sodišče prve stopnje je v tem primeru v 11. točki obrazložitve izpodbijane sodbe pojasnilo, da so stroški tožeče stranke odmerjeni skladno s taksno tarifo (Zakonom o sodni taksi, ZST-1)⁸ in z Odvetniško tarifo (v nadaljevanju: OT).⁹ Pojasnilo je tudi, da je tožeči stranki priznalo stroške dopolnitve tožbe, stroške sestave prve pripravljalne vloge ter stroške udeležbe na dveh narokih, 22 odstotni DDV ter 2 odstotne manipulativne stroške, kar skupaj s sodno takso za dopolnitev tožbe znaša 1.495,60 EUR. Takšna obrazložitev je zadostna. V kakšni višini je sodišče prve stopnje upoštevalo navedene stroške pa izhaja iz stroškovnika tožeče stranke na list. št. 65, kjer je pripisan tudi izračun sodišča prve stopnje.

22. Pritožbeno sodišče se je opredelilo le do tistih pritožbenih očitkov, ki so bistveni za odločitev v tem postopku (prvi odstavek 360. člena ZPP).

23. Glede na vse navedeno pritožbeni očitki niso utemeljeni. Ker pa pritožbeno sodišče tudi ob uradnem preizkusu izpodbijane sodbe ni zaznalo nobenih drugih kršitev iz drugega odstavka 350. člena ZPP, je pritožbo kot neutemeljeno zavrnilo in izpodbijano sodbo potrdilo (353. člen ZPP).

24. Izrek o pritožbenih stroških temelji na določilu prvega odstavka 165. člena ZPP v zvezi s prvim odstavkom 154. člena ZPP. Tožena stranka s pritožbo ni uspela. Zato sama krije svoje pritožbene stroške (prvi odstavek 154. člena v zvezi s prvim odstavkom 165. člena ZPP).

25. Tožeča stranka je priglasila stroške udeležbe na naroku s pripadajočim DDV-jem. Ti stroški so bili potrebni. Zato mora tožena stranka tožeči stranki povrniti njene pritožbene stroške.

26. Pritožbeno sodišče je pritožbene stroške tožeče stranke odmerilo skladno z določili OT ob upoštevanju, da je bila vrednost spornega predmeta 7.853,32 EUR in vrednost točke 0,60 EUR. Tožeči stranki je priznalo 500 točk za udeležbo na naroku (5. točka tarifne številke 20 OT) povečano za 22 odstotni DDV, kar skupaj znaša 610 točk, preračunano v EUR ob vrednosti točke 0,6 EUR pa 366,00 EUR. Zato je tožena stranka dolžna tožeči stranki povrniti njene stroške pritožbenih postopkov v znesku 366,00 EUR. To obveznost je dolžna izpolniti v 15 dneh, v primeru zamude skupaj z zakonskimi zamudnimi obrestmi, od zamude do plačila (378. člen v zvezi z 299. členom OZ in 313. členom ZPP).

¹ Ur. l. RS, št. 83/2001 in naslednji.

² Ur. l. RS, št. 26/1999 in naslednji.

³ Besedilo prvega odstavka 280. člena OZ se glasi: "Obveznost mora biti izpolnjena upniku ali osebi, ki jo določa zakon, sodna odločba ali pogodba med upnikom in dolžnikom ali jo je določil upnik sam."

⁴ Iz blagajniškega prejemka št. 48/2015 z dne 2. 3. 2015 izhaja, da je tožena stranka prejela znesek v višini 8.000,00 EUR (Priloga A3). Iz blagajniškega prejemka št. 54/2015 z dne 4. 4. 2015 izhaja, da je tožena stranka prejela znesek v višini 5.000,00 EUR (Priloga A3). Iz blagajniškega prejemka št. 59/2015 z dne 25. 4. 2015 izhaja, da je tožena stranka prejela znesek v višini 3.889,28 EUR (Priloga A4).

⁵ Prokurist tožene stranke je zatrjeval, da obstajajo elektronska sporočila o tem, da je J. L. od tožene stranke zahteval izdajo blagajniških prejemkov zaradi pridobitve subvencije ter elektronska obvestila o pozivih tožene stranke tožeči stranki k ureditvi medsebojnih razmerij (sklenitev asignacije).

⁶ Gej sklep VSL I Cp 2374/2015 z dne 21.11.2015, sklep VSL I Cpg 125/2016 z dne 11.10.2016, sklep VSL I Cpg 1680/2014 z dne 5.11.2014 in drugi.

⁷ Janez Vlaj: Stroški postopka, Pravosodni bilten št. 2/2008, str. 9.

⁸ Ur. l. RS, št. 37/2008 in naslednji.

⁹ Ur. l. RS, št.: 2/2015 in naslednji.

Datum zadnje spremembe: 10.12.2020